Ч. 176 Второк 8 (20) Серпня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 5.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Не „ужасныи“ а „підлі“ люди.

Коли иноді дотикаємо ся навіть дуже немилих справ із нашого внутрішного житя народного, справ нераз таких, що й прикро і соромно їх на верх виволікати, то не робимо се для того, щоби заводити з кимсь якусь сварку, яку полеміку ґазетярску, котра найчастійше, а в послідних часах майже правильно має у нас не ту ціль, щоби виказати правду, щоби показати, чи що добре чи зле робило ся або робить ся, але ту щоби обкидати себе взаїмно грязею найдобірнїйших прізвищ і епітетів. Папір терпеливий все видержить. А наша публика? Ну, як на кого: одні читають таку сварку ґазетярску, сьміють ся і не думають собі при тім нічого, дивлять ся лиш на то, хто дотепнїйше уміє „мастити“ другого, хто вручнїйше уміє з другого зробити „сьміховище“; другі шукають пильно за тим, чи в тій сварці не повитягано на верх яких приватних особистих річий — противник „мащеного“ має тогди велику радість, тішить ся і каже: Отто ему доїхав! Добре ему дотяв! Инші знов, — а таких єсть найбільше — не знаючи найчастійше, о що в такій сварці розходить ся та інформуючись звичайно лиш з одної ґазети, уважають єї за „висшу політику“, в котрій того, чого не знають, треба здогадувати ся, треба уміти читати, „між стрічками“, а то що написано треба брати дословно і буквально за правду. Чим більше тогди простакувата така полеміка, тим більше подобає ся она таким людем і тим більше стають они по стороні тих, що уміють в той спосіб полемізувати, сварити ся в ґазетах. Той спосіб сварки характеризує людий без всякого образованя і низького, коли вже не підлого, характеру. У нас в наших ґазетах, завели его москвофіли і то єсть той спосіб, яким они воюють против Русинів, а котрий ми в послідній статиї: „Москвофіли і москвофільство“ при характеристиці москвофільскої роботи зазначили в першій точці назвами „острий тон і зухвалість“. Лиш для того, щоби показати, що ми не з воздуха взяли згадану характеристику, позволимо собі показати на статиї в послїднім числі „Галичанина“ під заголовком „Ужасныи люди“, в який спосіб він воює.

Для ліпшого зрозуміня мусимо тут розповісти звідки нам прийшло на гадку писати про москвофілів і їх політику. Слова віденьского кореспондента п. Поступишина „щоби не вводити бляґи“ спонукали нас роздивити ся близше в політиковаю всіляких наших партий політичних. Коли ми відтак стали близше слїдити за т. зв. політикою наших москвофілів показав ся нам — вже не зі взгляду нашого народного розвою, але взагалї зі взгляду загально людского — так цікавий, так дуже поучаючий предмет, що ми постановили зібрати его бодай в маленькім обємі разом і показати на нїм, як то нераз дух народний блудить, ходить манівцями, і з якими то трудностями мусить народна ідея бороти ся нераз навіть у власнім народі. З того вийшов цїлий ряд статий, показуючих остаточно, що москвофільство єсть у нас роботою всілякого рода ренеґатів, людий, котрих не можна инакше назвати як хиба підлими.

Згадані статиї і остаточний їх висновок, як понятно, не сподобались „Галичанинови“; він мусїв щось на то сказати, бо инакше навіть і его ще не зовсїм рішучі сторонники могли би були подумати, що Qui tacet, consentire videtur — хто мовчить, то видко, що почуває ся до того. Отже він взяв ся крутити і робити як у тій приповідці: „Плюй ему в очи, а він каже, що дощ іде!“ В згаданій своїй статиї він не тикає тих фактів, які ми навели, не показує чи ми правду казали, чи нї, а опинив ся лиш на самій характеристиці москвофільскої політики і тут по свому крутить і каже неправду. Він каже: „Народна Часопись“ вилізла із своей камеральной шкуры (дотеп, обчисленний на тих, що любують ся в простацтві), даби доказати що „москвофіли“ — ужасні люди“. — То не правда! „Народна Часопись“ не мала того на цїли і не доказувала того. Може бути, що „москвофіли“ здають ся комусь „страшними“ людьми, але хиба тим, що їх не знають. „Народна Часопись“ доказувала лиш і доказала здаєсь достаточно, що москвофіли — підлі люди. „Підлий“ а „страшний“, чи там „ужасний“ — то чей велика ріжниця, хоч не перечимо того, що підлий може бути й страшний, іменно для того, хто его боїть ся.

Щоби же з одної сторони засолодити своїм читателям гірку пігулку, з другої же нїби то показати, що правда по его сторонї, що він „висший“ понад всї факти і їх наслїдки, що він навіть „безсторонний“, то „Галичанин“ розпочав свою річ про „Ужасних людий“ такими словами: „В „Народній Часописи“ печатав ся цїлий ряд статий п. з. „Москвофіли і їх політика“. Признаємо ся, ми читали їх з таким інтересом, з яким психіятр слїдить за ходом баламутних ідей божевільного. А що в тих статиях лиш зрідка замічали ся розумні мисли (божевільні також мають свої ясні хвилї або lucida intervalla) — (замітка „Галичанина“ — бачите який безсторонний! — Спасибі' и за таке маленьке признанє, коби лиш в нїм не

12)

БІДНИЙ МАРКИЛЬ.

Відзначена нагородою новеля Т. Комбоґе.

(Переклад з французского).

(Дальше.)

Частина третя.

В дві години опісля чекала Тереня нетерпеливо коли Маркиль прийде на снїданок. Але він прийшов, аж коли друга челядь вже була розійшла ся, бо ему ніяково було показувати ся їм зі знаками своєї пригоди на лици.

— Господи, а ти-ж як виглядаєш, Маркилю? Отто-ж тебе хтось побив! — крикнула Тереня, коли побачила на его лици великі синцї, підбіглі кровю. — Тебе десь дуже голова болить?

— Ще якось можна видержати — відповів він і подумав собі при тім, що видержав би ще й більший біль, коли панна Тереня милосердить ся над ним.

— Я зробила тобі міцної кави — сказала Тереня подаючи Маркилеви снїданок. — То для тебе добре, бо ти цїлу ніч не спав. Доки ще їш і пєш, то буду ще мовчати, але відтак висварю тебе добре.

Крім обоїх молодих людий була в челяднї лиш Альвіна; она споглядала на них цїкавим, але прихильним оком. Горда з того, що мала довіря у своєї молодої ґаздинї знала ся на вдячности бодай тим, що уміла замовчати, а то при єї балакливій натурі мало подвійну вартість. Тота єї здержаливість стала ся у неї з часом аж якоюсь манїєю, так що она споглядала зараз на кождого підозріваючим оком, хто би лиш був епитав про здоровлє Теренї, і відправляла его грубою відповідию.

Длятого була би скорше дала собі тесати кіле на голові, як щоби бодай словечком згадала про то, що хтось в єї присутности говорив до Теренї, або що Тереня до когось говорила.

— Чуєш Маркилю — почала Тереня знову пораючись пильно в челяднї — я повинна би тебе таки добре насварити, але по правдї менї не до того. Добре стало ся, що Левко прецї раз трафив на свого! Але як ти важив ся з ним зачіпатись? Він же далеко сильнїйший від тебе! Але мої тато кажуть, що ти ему анї на волос не уступив ся. Скажи менї як то до того прийшло; скажеш?

— Нема що й розказувати панно Тереню. Коли я знайшов ваш обручик, то й хотів вам принести та й перший видїти, як ви тим зрадуєте ся. А Левко не хотів на то пристати. Ну, та й з того прийшло між нами до бійки. Але коли ґазда надійшли, то менї стояли вже сьвічки в очах.

Маркилеви аж самому стало дивно, що він так якось розбалакав ся і замовк.

— Та й видко то по тобі! — відозвала ся Альвіна, обернувши ся до него від своєї роботи. — А тїло тобі з лиця повиривав, очи підбив, що їх ледви видко, а й ніс аж тобі скривив ся!

— Нічо' не вадить! — відповів Маркиль сьміючись; — я і перед тим не дуже був красний.

— Але й не був єсь поганий! Хиба-ж не правда панно Тереню? Як ви кажете!

— Я кажу, що Маркилеви відпочити, бо буде з ним таке, як вчера з тим скрипником. Але коли він ляже спати в своїй комірчинї, то другі будуть з него сьміяти ся. Як би то зробити, Альвіно?

— Та менї не хоче ся спати — сказав Маркиль і встав. Маю ще спорий кусень бараболь підгортати та й дров треба ще також нарубати.

— Чи того дурнуватого щось напало, чи що, що він так рве ся до роботи? — відозвала ся Альвіна і вхопила Маркиля за руку. — Та постій-же, нехай тобі добре придивлю ся! Так, тепер ще лиш трохи бараболї підгортати, трохи дров нарубати та занедбати таке лице через кілька днїв, аби в него набило ся досить пороху та скалок.... то відтак хоч і зараз іди до шпиталю, де як то кажуть, доктори не роблять нічого, лиш ріжуть людий, щоби на них випробовати свої нові ножики! Анї не важ ся рушити звідси, доки не принесу кілька листків з бабки; від них до трох днїв все загоїть ся!

було фарисейства і хитрости, маючої на цїли обаламутити тих, що то будуть читати!) — то їх читане нам наконець надоїло (віримо!) і тому нам стало трохи лекше (дуже віримо!!) коли ми в 174 ч. „Народ. Часописи" прочитали: „Москвофіли і їх полїтика". „Конець". Слово конець означає преці, що редакция „Народ. Часописи" скінчила своє „маячене" розуміє ся до пори, коли на ню знову не найде як говорить нарід „манколїя.... і т. д."

По сїм вступі наступила перша брехня, о котрій ми вже попереду згадали, що нїби то „Народна Часопись" доказувала, що москвофіли — ужасні люди. За сим пішла друга брехня, бо „Галичанин" написав: І судячи по тїй характеристицї, якою „Народна Часопись" почтила „москвофілів" — кажемо „почтила", бо ганьблене з еї сторони може лиш радувати, (!) а похвала лиш обидити (!) честного (!!!) русского галичанина — они в самім дїлї страшні люди. Просимо читателїв терпеливости, бо ми наведемо тут характеристику точка за точкою. Характеристика „москвофілів" напечатана на казеннім папери в дословнім перекладї єсть слїдуюча.... Тут наводить „Галичанин" звістних вже шість точок, але з гори зараз сказав неправду, бо ми в тих точках не подали характеристики „москвофілів" лиш загальну характеристику москвофільскої роботи і відповідаючи на поставлене питане відповіли так: Тактикою своєї роботи, котрої характеристика єсть слїдуюча.... Отже характеристика відносить ся не до москвофілів лиш до їх роботи і „Галичанин" умисно збрехав і перекрутив то, що ми написали. Длячого він не подав тих трох дефініций о москвофілах або бодай остаточної характеризуючої всїх москвофілів? Тогди міг би він був говорити о характеристицї москвофілів.

Не хочемо дальше розбирати крутанин „Галичанина"; досить сих кілька примірів, щоби оправдати нам поставлену нами характеристику москвофільскої роботи. Наведемо лиш хиба то, що „Галичанин" подає за причину острого тону і вухвалости москвофілів. Він каже між иншим: „Ми говоримо правду". — Забув очевидно що попереду збрехав наглядно два рази. О дальшій его крутанинї і о тім, що припертий до стїни знову викручує ся і не хоче отверто сказати яку партию репрезентує по правдї, не думаємо тут розписувати ся, вистане і сего на доказ чи і о скілько вірно подали ми характеристику москвофільскої роботи. Але при тім стоїмо, що москвофіли не ужасні, не страшні, а підлі люди!

Перегляд полїтичний.

Є. Ексц. п. Намістник ґр. Бадені, виїхав вчера поспішним поїздом до Відня.

Мадярскі ґазети доносять, що угорский примас Васарий видав до духовеньства розпоряджене, в котрім каже, що кождий, хто мимо перешкод церковних заключить супружество, має бути виключений з церкви, що такому чоловікови треба відмовити сьв. Тайн і християньского похорону.

З Росиї доносять знову о маючих там настати в осени великих змінах в адмінїстрациї. Мінїстер справ внутрішних Дурново, має стати членом ради державної; на его місце прийде Шипяґін, шеф царскої канцелярії для просьб. Президентом комітету мінїстрів має стати Делянов, а на его місце прийде на мінїстра просьвіти куратор петербурского округа шкільного Капустин.

З Софії доносять, що там роблять ся дальші заходи в справі помиреня Болгариї з Росиєю. Справа переходу кн. Бориса на православіє веде ся через російску амбасаду в Константинополи, а новий вибір князя буде залагоджений в той спосіб, що собранє скаже лиш, що на ново затверджає вибір кн. Фердинанда Кобурґского.

Новинки.

Львів дня 18 серпня 1895.

— Роковини уродин Є. Вел. Цїсаря обходжено вчера у Львові як звичайно з великим торжеством. Передвчера вечером відбув ся о годинї пів до девятої на площи сьв. Духа великий „цапфенштрайх" войскових музик 15. і 30. полку піхоти. Вчера о год. 5-тій 24 гарматних вистрілів оповістило мешканцям Львова торжество, а три полкові музики переходили граючи улицями міста. О 9-ій годинї рано відбула ся на янівскім обо-лоню польова служба Божа, а відтак дефіляда цїлої львівскої залоги перед головнокомандуючим ґенералом Шуленбурґом. Рівночасно відбули ся заздоровні богослуженя у всїх трех катедральних храмах. В катедральній церкві сьв. Юра відправив богослужене Вшреосьв. Митрополит Сембратович в сослуженю крилошан. В полудне приймав Є. Е. п. Намістник ґр. Казимир Бадені в палатї Намістництва складані для Є. В. Цїсаря желаня. По полудни о 4-тій годині відбув ся у Є. Е. п. Намістника обід для 64 осіб, в часї котрого пригравала уставлена перед палатою Намістництва музика 30. полку піхоти, а в часї піднесеня тоасту в честь Є. В. Цїсаря дано 24 сальв гарматних з цитаделї. На державних будинках і на церкві Успения Пр. Богородицї повівали хоругви о державних красках.

— Записи учеників до ц. к. академичної (рускої) ґімназиї у Львові на рік шкільний 1895/6 відбудуть ся дня 29, 30 і 31 н. ст. серпня. В тих самих днях відбувати муть ся іспити поправчі і доповняючі. Вступні іспити до І кляси відбудуть ся 1 і 2, а евентуально і 3 н. ст. вересня; вступні іспити до кл. II—VIII межи 5—15 н. ст. вересня. Пізнїйші зголошеня не будуть увзглядненї. *Едвард Харкевич*, директор ц. к. академ. ґімн.

— Дуга від місяця. З Косова пишуть: На вершку гори Пін Іван о год. 9-ій 50 мін. оглядали ми оногди по страшній бурі з громами і вихром, котрий нас всїх кинув на землю пречудну дугу від місяця. Се рідке явище тревало около 25 мінут.

— 206-та читальня „Просьвіти" закладає ся в Дорогомишли, повіта яворівского, заходами тамошних селян. Статути внесено вже до Намістництва.

— Знов нещастні пригоди в Бориславі. Дня 14 с. м. в закопі Шпіцмана задушив ся робітник ґазами. Вправдї добуто его і приведено до притомности, але нема надії удержати его при житю. — Дня 15 с. м. в закопі М. Собля на териториї француского товариства погиб один робітник, родом з Бронниці.

— Буря з градом. Піскові ґрунти в околици Великих Очий, в яворівскім повітї, що і при добрім роцї видають лиш лихі збори, були дня 14 с. м. навіщені тучею з градом вже третій раз сего року. Град понищив збіжа, пооббивав садовину, а буря поломила дерева і повиривала їх з корінем. Крім Великих Очий потерпіли від граду богато громади: Божа Воля, Щеблї і Свидниця.

— Любовна траґедия. В Верчанах коло Стрия залюбив ся двірский паробок в одній з та-

---

Та й не даючи собі нїчого сказати облїпила Маркилеви цїле лице сим цїлющим зілєм.

— Підиж тепер до старого Костя Матета — сказала Тереня — і занеси єму отсю діжку топленого масла; і так вже обіцюв ся єму цїлий тиждень. Будеш мати, що нести, але відтак будеш впорожнї вертати; але аби-сь ся не важив до полудня вертати. Положи ся де на пасовиску і спи кілько можеш.

— Та я не від того, ґаздине. Коли ви такі добрі, що на то памятаєте, то дякую вам красненько!

Коли кому двайцять лїт, то сну у него не купити. Отже коли Маркиль вертав назад з порожною діжкою через пасовиско і побачив красненьке місце, вистелене мягким мохом, то протягнув ся, як довгий, насунув собі капелюх на лице і зараз заснув.

Старі баби кажуть, що можна пробудити ся о кождій годинї, скоро лиш великим пальцем від ноги штуркнути тілько разів об постіль, кілько годин хто хоче спати.

Маркиль видко забув на ту осторожність, або може, що спав на земли, не знав як то зробити, — досить що пробудив ся аж тогди, коли вже сонце з долини заглядало єму під капелюх. Він схопив ся на рівні ноги.

Мусить бути вже десь 4 година — подумав він собі і налаканий взяв діжку на ремінь через плече та пігнав так скоро, що прийшов на хутір зовсїм задиханий. Але як би не Тереня, то він знав, що там би его чекало.

— Де той сновида подів ся? — допитував ся Феликс Пренель, коли сїв обідати.

— Я післала его до Костя Матета — відповіла Тереня.

— А коли-ж він пішов?

— Зараз по снїданку.

— Молода дївчина відповідала завсїгди просто на питанє; що до того, то она не так удала ся була до Пренеля, як то він собі думав.

Він зморщив брови і мовчав, бо перед челядию не ганьбив нїколи своєї доньки. Але по обідї закликав еї до своєї комнати.

— Що то за якісь викрути? — спитав він еї остро. Я би заложив ся, що ти єму казала, щоби він не зараз вертав ся.

— Може й так, тату; може ви й вгадали. Я єму таки наказала, щоби він на пасовиску виспав ся добре.

Того не казала Тереня, що она позволила Маркилеви не приходити лиш до полудня; то не годило ся з еї честию, щоби она его коштом себе оправдувала.

— У него й так нема здоровля — говорила она відважно дальше — а коли єму не дасте відпочити за дня, то він за кілька тижднів такої нічної роботи буде як та муха в зимї. Тогди будуть нам люди зовсїм справедливо цьвіркати в очи, а до того ще й зарібку не буде!

— Аби я так здоров, що як на бабу не зле рахує! О тім можна би подумати — сказав ґазда і погладив ся по бородї. Але я не хочу, щоби ти ставала зараз Маркилеви за адвоката. Єму вже двайцять — то й не мала дитина, щоби сам о себе не міг дбати! Як буде колись ґрати до пізна в ночи, а опісля буде єму від того гудїти в голові — то про мене нехай положить ся на сїно та спить; і тогди не буду его буком гнати! Преці я якийсь чоловік а не звір! Але послухай мене Тереню по доброму: не мішай ся менї до того!

— Того чей же не буде потреба, тату! Кілько ви берете для себе з десять франків, що платять за Маркиля?!

— Так то, так! — відозвав ся він приступаючи з заложеними руками до Терені. — То вже тепер власна моя донька зачинає мене розуму учити? Виноси ся сей час до челядиї! А коли підеш знову до сповіди, то скажи панотцеви, як безвстидною ти була проти власного батька.

Тереня з піднесеною головою пустилась іти, але на порозї ставули їй сльози в очах.

— Так ви, тату, ще нїколи до мене не відзивали ся! — сказала она.

— А чо'ж ти не даєш менї спокою з своїми допитами? Добра донька не буде заєдно мучити свого батька питанями: а на що се, а на що то. Та й на що тобі всего знати? Ходи-ж сюди, поцїлуй мене та йди відтак до своєї роботи. Коли піду завтра до Морто, то привезу тобі красну бинду!

Коли Маркиль прийшов тепер як той грішник, що кає ся свого гріха то замість порядної лайки дістало ся єму лиш кілька притиків. Не взяв вже з обіду анї трошки до губи, лиш вхопивши сокиру пішов у ліс і рубав там хворост на оберемки.

Коли вертав о семій годинї, стрітив Феликса Пренеля на стежцї.

— Чого ти чекаєш аж до семої? Маєш ще лиш ледви на стілько часу, щоби убрати ся, іди-ж відтак до Кре-де-Рав. Великої чести там собі не зробиш своїм виглядом, але коли не будуть з тебе радї, то нехай менї тебе відошлють яко „пробку без вартости"!

Маркиль не мав часу роздумувати над тим, що значать ті слова, лиш побіг чим скор-

мошних дівчат. Дівчина любила его також і обоє молоді не могли без себе жити. Однако родичі дівчини не хотіли й чути о тім, щоби бідний наймит женив ся з їх дочкою. Не бачучи иншого виходу, кинув ся залюблений паробок в филї Стрия і утопив ся, а за ним пішла за кілька днів також і дівчина, не могучи пережити смерти милого.

— Заведенє нової тарифи для перевозу осіб, пакунків подорожних, посилок експресових і псів. З днем 1 вересня 1895 буде заведена на шляхах ц. к. австрийских зелїзниць державних як також на позістаючих в зарядї тихже шляхах зелїзниць приватних, з виїмкою шляхів: Арнольдштайн-Гермаґор, Аш-Росбах, Айзенерц-Фордернберґ, Ґляйсдорф-Вайц, моравскої зелїзницї західної, Монфальконе-Червіняно, Плян-Тахав, Шварценав-Вайдгофен над Тавю, Страконїц-Вінтерберґ, долїшно-краïньских зелїзниць Феклябрук-Каммер, Велсь-Ашбах над Дунаєм, Велсь-Унтеррор, Воднян-Прахатицї, Вотїц-Сельчан, Львів-Белзець (Томашів), коломийских зелїзниць льокальних, як також шляхів Глибока-Бергомет над С., Карапчію над С.-Чудин, Гатна-Кімполюнґ і Гадікфальва-Радівцї буковиньских зелїзниць льокальних нова тарифа для перевозу осіб, пакунків подорожних, посилок поспішних і псів. З заведенєм сеї нової тарифи будуть знесені: Тарифи для перевозу осіб, пакунків подорожних, посилок поспішних і псів, важні від 1 січня 1893 враз з додатком I; тарифа для руху особового для деяких конкуренцийних реляций, важна від 16 червня 1890 тарифи для перевозу осіб і пакунків, як також для перевозу повозів і живих звірят на шляхах ческої зелїзницї західної, важні від 1 жовтня 1876 враз з додатками I—VIII і на шляхах моравско-шлеської зелїзницї центральної, важні від 1 січня 1891 враз з додатком I; вкінци тарифа стацийна для шляху Чернівцї-Новоселиця, поміщена в тарифі для руху особового і пакункового на буковиньских зелїзницях льокальних з 1. серпня 1893 і тарифові цїни единичні зелїзницї льокальної Люблява-Штайн, поміщені в тарифі для перевозу осіб і пакунків подорожних на зелїзницях льокальних, необнятих тарифою-полосовою, з дня 1. січня 1895 дальше тарифа і табелї удїлові для безпосередного руху особового поміж стациями ц. к. упр. ческої зелїзницї західної з одного, а стациями ц. к. австр. зелїзниць державних з другого боку, з дня 1 мая 1893 і тарифа для безпосередного руху особового поміж стациями ц. к. австр. зелїзниць державних (Ерберсдорф-Вірбенталь, Кріґсдорф-Ремерштадт і зелїзниця льокальна Гансдорф-Цїґенгаль) з одного, а стациями моравско-шлеской зелїзницї центральної через Еберсдорф взг. Кранцдорф, взг. Цїґенгальс з другого боку з дня 1 вересня 1893. Нову тарифу можна дістати в ц. к. Дирекциях руху, як також через стациї по цїнї 20 кр. в. а.

— Лїкарство на безсонність. Кождому мабуть звістно, як страшно чоловік мучить ся, коли не може заснути. Отже й не дивно, що люди для освободженя від тої муки употребляють всяких лїків, як опіюм, хльоралю та иньших отруй, що лише на повіки спровадити пожаданий сон. Як дуже такі лїки нищать людский орґанїзм, мабуть не треба аж описувати. А прецїнь є дуже звичайне і нешкідливе средство на то. Знаний фізіольоґ Ґекслї приглядав ся котам і псам і завважав, що они перед сном кладуть голови між лаби. Отже Гекслї через проби дійшов до результату, що треба лише колдру або простирало натягнути на голову, щоби скорше заснути. Тим именно приходить до наших грудий меньше чистого воздуха, котрий побуджує наш орґанїзм. Нема також страху перед удушенєм, бо ми мимоволї в снї стягнемо накривало, котре нам утрудняє віддих.

— Еміґрация до Америки. Товариство американьске, котре утворило ся в Сполучених Державах, аби здержати наплив чужинців, оголосило сими днями справозданє, з котрого показує ся, що число еміґрантів від 1 липня 1894 до 1 пьвітня 1895 виносило 140.980 осіб. Однїй сотнїй части еміґрантів заборонено висїсти на берег. Були то по найбільшій части жебраки і переступники. Загальний фонд привезений еміґрантами на перевисшав 17 долярів на голову. Не уміючих читати і писати було між еміґрантами 15%, а між ними 2% Анґлійців і Шкотів, 3% Уельців, 7% Ірляндців, 26% Росиян (значить російских підданих), 9% Австрийців і Угрів, 31% Поляків і 35% Італїянців.

— Бурштин. Послїдні бурі в Куриийскім заливі при мори Балтийскім викинули дуже много бурштину на берег. По бури богато людий стало збирати бурштин; находили кусні по 10—15 грамів, а лучало ся, що один чоловік назбирав і по кілька фунтів. Прибережні мешканцї мають обовязок заносити узбираний бурштин довorцям берегів. Тї важать кождому всїй узбираний бурштин, а відтак кождий більший кусник окремо і знов віддають всьо властителеви, котрий може собі робити з бурштином що хоче. Звичайно продають его в містї Клайпедї, а звідтам перевозять его до Кротлїнґен, де его переробляють.

— В обороні чести. Місточко Фраскатї під Римом відзначує ся між иншим тим, що має „клюб старих молодців“. Передількома днями зібрали ся члени того клюбу, щоби запротестувати против вибагливих уборів і примх місцевих дівчат, від котрих неодин з членів клюбу дістав гарбуза. На тих зборах ухвалено змову, щоби всї примхуваті і любуючі ся в строях дівчата покарати в той спосіб, аби они остали старими паннами. Коли тоту ухвалу видруковано і оголошено плякатами, зібрали ся всї дівчата з Фраскатї і громадно пішли до дому, де містив ся клюб їх ворогів. Там поздирали они плякати, вдерли ся до середини дому і парасольками та малими ручками дали добру науку поганим молодцям. Неодин з них виходив того дня з клюбу назначений.

— Про збори плодів земних пишуть від Підволочиск: Жнива озимини окінчені, а також і ячменю. Збори инших ярих родів збіжа в повнім ходї. Погода сприяє, зібране збіже до половини звезене. Пшениця дала пересічно з морґа 9 кіп 50 снопів; з копи можна сподївати ся около 115 кільоґр. зерна. Жито на морґу дає 6 кіп по 160 кільоґр. Ячменю на морґу 4 копи; збір вівса неокінчений. Горохи, гречки і бараболї добрі; вики, бобики і бураки середні. Сїножати заповідають середний збір отави.

Штука, наука і лїтература.

— „Про ґрунтовий катастер“. Під таким заголовком вийшла сими днями 8-ма за сей рік книжочка товариства „Просьвіти“, написана д-ром Костем Левицким. Книжочка, в звичайнім форматї книжочок „Просьвіти“, обнимає 20 сторін друку і коштує лише 5 кр. Признанє належить ся товариству „Просьвіта“, що постарало ся о виданє книжочки так важної на теперішну хвилю, аби нарід знав, як має заступати свої інтереси при нагодї ревізиї катастру ґрунтового.

Телєґрами.

Відень 19 серпня. Уродини Є. Вел. Цїсаря обходжено тут зі звичайним торжеством і з войсковою парадою на Шмельцу. Се торжество обходжено так само і у всіх столицях европейских.

Цетинє 19 серпня. Цар іменував кн. Мірка другого сина кн. Чорногорского поручником 25-го полку.

ще до своєї комірчини, вхопив флєт і пішов в лїщину. Не забув, що Тереня сказала до него: Будеш менї тепер що вечера трохи грати, правда?

Все, що молода дївчина єму сказала, він собі добре запамятав і повтаряв торжественно еї слова. То для неї хотїв він тепер заграти.

— Гм! Маркиль робить пробу — казав Феликс Пренел, коли серед вечірної тишини почув голос флєта. — Не зла гадка! Пальцї мусять бути досить тяжкі до граня, коли пів дня рубало ся дрова.

Але Тереня, що слухала із свого вікна, знала дуже добре, що Маркиль не для проби грає. Тужливі милі тони піснї, що неслись до неї, не були до танцю!

Коли Маркиль вернув знову до хутора, она кивнувши щиро головою висказала єму тим свою подяку.

— Але тепер мусиш спішити ся, щоби-сь ще на час зайшов, та не припізняй ся, коли буде можна — сказала ще до него.

— Чи пригадуєш собі, Альвіно — говорила Тереня в кілька хвиль опісля — коли та стояла як-раз під еї вікном на колїнах і чистила петрушку — чи пригадуєш ще собі як то я тобі бувало говорила, що я хотїла би мати брата? Менї майже здає ся, що моє бажанє тепер сповнило ся.

— Так гадаєте? — спитала Альвіна надумавшись яку хвилю. — Не хочу нїчого злого говорити о братах, панно Тереню; та-ж і у мене він єсть, та й я его люблю, особливо від часу, коли він в Америцї. Але менї видить ся, що тї брати по найбільшій части добрі лиш позичити гроший на вічне віддане. — Але коли отсе у вас був Маркиль на думцї, то вибачте, що вам скажу, що ви не туди взяли ся. Брат не завертав би на вас такими очима, та й не робив би того, що Маркиль вчера зробив, як то я виділа.

— А що-ж він зробив, Альвіно?

— Ви загубили шпильку і не спостерегли ся; він підоймив еї і заткнув собі еї зараз в свою полотнянку так старанно, як би то Бог знає, які були сьвятощі. Ще нинї з рана мав еї. А то він не добре зробив — говорила она дальше покивуючи многозначно головою — навіть зле зробив, бо шпилька заколює дружбу на смерть.

Альвіна зітхнула важко, але відтак і зараз говорила дальше: Менї чей могли би-сте сказати, як ви то робите панно Тереню.

— Як що я роблю?

— Як ви то робите, що у вас кождий залюбить ся!

Молода дївчина підняла гордо голову до гори і відозвала ся остро: Я зовсїм нїчого не роблю, Альвіно. Противно! В менї ще й анї один не залюбив ся, то лиш татові гроші, за котрими они так завертають очима! А що-до Маркиля, то хиба тобі щось снить ся. З него ще велика дитина і не думає більше, як о тім чоловіцї, що на місяци.

— Але той чоловік на місяци бодай не здоймає ваших шпильок — обставала Альвіна при своїм.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1895, після середно-европ. год

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·	4·55	10·25	6·45	—
Підволочиск	—	1·56	5·46	—	9·50	10·20	—
Підвол. з Підзам.	—	2·10	6·	—	10·14	10·44	—
Черновець	6·15	—	—	10·30	2·40	—	—
Черновець що понеділка	—	—	—	10·35	—	—	—
Стрия	—	—	—	5·25	9·33	—	7·38
Сколього і Стрия	—	—	—	—	—	3·00	—
Белзця				9·15	7·10		

Приходять з

Кракова	1·22	5·10	8·40	7·00	9·06	9·00	—
Підволочиск	2·25	10·00	—	8·25	5·00	—	—
Підвол. з Підзам.	2·13	9·44	—	8·12	4·33	—	—
Черновець	9·50	—	—	1·32	7·37	—	—
Черновець що понеділка	—	—	—	6·17	—	—	—
Стрия	—	—	—	12·05	8·10	1·42	—
Сколього і Стрия	—	—	—	9·16	—	—	—
Белзця				8·00	4·40		

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.